

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز سه شنبه (۱۶) اردیبهشت ماه ۱۳۵۴

فهرست مطالب :

۱- امور خارجه راجع به موافقت نامه فرهنگی بین ایران و استرالیا و ابلاغ بدولت.

۲- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع به مجازات خودداری از کمک به مصدومین و رفع مخاطرات جانی و ارسال به مجلس سنا.

۳- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی راجع به گسترش کشاورزی پیشرفته در قطبهای کشاورزی و ارسال به مجلس سنا.

۴- ختم جلسه .

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل.

۲- بیانات قبل از دستور آقایان : مهندس

صائبی - دکتر خلعتبری - دکتر تنکابنی .

۳- طرح و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری راجع به تاسیس شرکت راه آهن شهری تهران و حومه و ابلاغ بدولت.

۴- تصویب صورت جلسه روز (۹) اردیبهشت ماه

۱۳۵۴ .

۵- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون

مجلس ساعت ۹ صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

سعیدی - مرتضوی - مرندی - دکتر مشایخی - طرفی -

خانم پیرنیا - خانم اقبال :

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: مهندس صائبی -

دکتر خلعتبری - دکتر تنکابنی

رئیس- نطق های قبل از دستور را شروع می کنیم

آقای مهندس صائبی تشریف بیاورید .

مهندس صائبی- با اجازه مقام معظم ریاست و نمایندگان

محترم ، بطوریکه استحضار دارید شاهنشاه آریامهر رهبر

محبوب ملت ایران و علیاحضرت شهبانوی گرامی بار

دیگر با تحمل رنج سفر بکشورهای آمریکا مسافرت

فرموده اند و برای عظمت و سربلندی ایران و شناساندن

هرچه بیشتر برنامه های انقلابی ایران بجهانبان اکنون

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس- اسامی غائبین جلسه قبل قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان: دکتر بازارگانی -

جندقی - جهانی - دکتر سعید حکمت - دکتر خطیبی -

دولو - ذوالفقاری - ریگی- زهتاب فرد - دکتر سعید -

صادقی - دکتر صالحی - دکتر فضل الله صدر - عزیز

مرادی - مهندس عطائی - فرنود - مهندس فروهر -

مظاهری - دکتر محمد حسین موسوی - موقر - نیکپور -

دکتر وفا - نامور - خانم ضرابی - خانم دکتر سرخوش.

غائبین مریض- آقایان: دکتر برادر- پرویزی- تیمسار

حکیمی - دکتر هنوردی - مهندس زاهدی- کریم بخش

در کشور ونزوئلا بسر میبرند (صحیح است) و سپس بچند کشور آمریکائی مسافرت خواهند فرمود.

شاهنشاه بزرگ ما در دوران سلطنت پرافتخار و پرخیز و برکت خود از يك سو با اجرای برنامه های عمیق انقلابی همه جانبه که از اندیشه های تابناکشان سرچشمه گرفته و آسایش و رفاه هر چه بیشتر برای مردم فراهم ساخته کشور ما را در دایره کشورهای متمدنی و نیرومند جهان در آورده اند (صحیح است) و در مدت کوتاهی از يك کشور وام گیرنده بيك کشور وام دهنده مبدل ساخته اند و از سوی دیگر در این سرزمین باستانی آنچنان ثبات و آرامش و امنیت و تلاش و کوششی بوجود آورده اند که بحمدالله بعنوان يك نقطه امن و آرام جهان شناخته شده (صحیح است) و سران ممالک و شخصیت های مختلف دنیای امروز برای توسعه روابط سیاسی و اقتصادی کشور خود بایران می آیند و از همکاری با ایران خوشوقت و سرافراز هستند. رهبر داناتوانای انقلاب ایران با توجه سیاست مستقل ملی که خود مبتکر آن میباشند برای توسعه مناسبات سیاسی کشور ما با همه ممالک جهان و تحکیم روز افزون اساس صلح و آرامش دنیا و بالنتیجه رفاه و آسایش کلیه افراد بشر بدورترین نقاط گیتی مسافرت فرموده بهر کجا که گام می نهند با اطلاعات عمیق و دانش وسیع سیاسی خود حس تحسین جهانیان را برمی انگیزند (صحیح است) و کشور ما را که روزی مشعلدار تمدن بشری بوده بار دیگر بمقامی رسانیده اند که امروز هر ایرانی بایرانی بودن خود افتخار می کند (صحیح است) کشور ونزوئلا يك کشور داراي نفت است که مقام سوم در صادرات نفت جهان دارد و با قبول عضویت او يك دوش بدوش ایران و سایر ممالک تولید کننده نفت در امر مبارزه با استعمار شرکتهای نفتی نقش فعالی داشته و همواره رهبری شاهنشاه ایران را در مبارزات رشیدانه نفتی مورد تأیید و تحسین قرار داده است و مسلماً این مسافرت بیش از پیش در توسعه مناسبات دوستی دو کشور نیرومند و حفظ حقوق کشورهای تولید کننده نفت و مواد خام بسیار مفید و مؤثر خواهد بود (صحیح است) تشکیل مجمع مؤسس نمایندگان حزب رستاخیز ملت ایران مرکب از چندین هزار نفر از نمایندگان کلیه طبقات مردم سراسر کشور و بحث و گفتگو درباره برنامه و اساسنامه

حزب و ابراز عقیده درباره مسائل سیاسی و مملکتی نمودار آزادی کامل و دموکراسی واقعی است که در این عصر آریامهر از برکت وجود شاهنشاه بزرگ ما عموم مردم ایران از آن برخوردار بوده و هر کس میتواند عقاید و افکار خود را که فکری کند برای پیشرفت کشور مفید فایده است بطور آزاد بیان نماید و برای شکرگزاری از مواهب بیشماری که ملت ایران از آن برخوردار هستند روز جمعه گذشته در مراسم باشکوه و کم نظیر سپاس که در استادبوم بزرگ آریامهر برپا بود ملت ایران سپاس بی کران خود را به پیشگاه با عظمت شهریار دادگستر خود تقدیم کرد (صحیح است) در آن هنگام که شاهنشاه آریامهر باز نزدیک باملت حق شناس و قدردان خود سخن می گفتند موقی که فرمودند «من بعنوان دلسوز بعنوان کسی که البته زندگی خودش را وقف این مملکت و این ملت یعنی شما کرده است».

فریادهای جاوید شاه که از اعماق قلب فرد فرد مردم ایران برمی خاست در آسمان ایران طنین انداز شد و انعکاس آن بر سایر گیتی رسید و این واقیعت تاریخی را نشان داد که آنچه امروز کشور ما را بدرجه تعالی رسانیده و آسایش و رفاه برای مردم ایران فراهم ساخته است رهبری خردمندانه شاهنشاه آریامهر وسیع و کوشش و علاقمندی کامل مردم ایران به ترقی و پیشرفت بوده است بعلاوه نظام شاهنشاهی است که قرنهای ایران عزیز را بخواست ایزد متعال حفظ نموده و خواهد نمود که این نظام مقدس در خون هر ایرانی عجب شده است و با اعتقاد کامل باینکه پیوند شاه و ملت ناگسستی است این نظام مقدس در قلب فرد فرد هر ایرانی جادارد (صحیح است) با کمال خوشوقتی پیشرفتهای همه جانبه کشور در دهه انقلاب چشمگیر بوده و دولت خدمتگزار و صدیق جناب آقای هویدا توفیق یافته است که با سعی و اهتمام در اجرای مویات ملوکانه برای آسایش و رفاه مردم قدمهای بلند و مؤثری بردارد که قابل تقدیر است (صحیح است).

نمایندگان ملت ایران که با ارشاد حکیمانه و دایمانه شاهنشاه آریامهر در دوران انقلاب توفیق خدمتگزاری پیدا کرده اند وظیفه خود میدانند از مساعی ارزنده رهبر بزرگ

ایران که شب و روز برای اعتلاء نام ایران و رفاه و آسایش مردم این سرزمین مجاهدت میفرمایند تجلیل نمایند. (احسن)

آن سفر کرده که صدقافله دل همراه او است هر کجا هست خدایا سلامت دارش (احسن) از درگاه قادر متعال سلامت و سعادت و دوام عمر و بقای سلطنت شاهنشاه آریامهر و سلامت و سعادت علیا حضرت شهبانوی گرامی و والا حضرت ولایتعهد محبوب ایران و خاندان جلیل و پرخیز و برکت پهلوی را مسئلت داریم (صحیح است - احسن).

موقع را مغتنم شمرده ضمن تشکر از جناب آقای وزیر محترم راه و ترابری تقاضا دارم در مورد ساختمان راههای فرعی شهرستان ملایر که از خواسته مکرر روستائیان میباشد و مقدمات آن از هر حیث فراهم شده دستور تسریع صادر فرمایند از توجهی که فرمودید صمیمانه سپاسگزارم (احسن - احسن).

رئیس - آقای دکتر خلعتبری بفرمائید.

دکتر خلعتبری - جناب آقای رئیس، همکاران محترم، ملت ایران از تشکیل حزب رستاخیز ملت ایران بی نهایت خوشوقت و سرفراز است زیرا فرمان شاهنشاه بزرگ ایران است. سکاندار با تجربه کشتی ملت که همواره آنرا در راه خیر و صلاح و عظمت کشور رهبری فرموده اند (احسن). هر حرکت این کشتی اندیشیده و حساب شده است. اعلام تشکیل حزب رستاخیز ملت ایران در روز ۱۱ اسفند ۵۳ تجلی دیگری از رهبری خردمندانه رهبر بزرگ ملت ایران است. نظر دوراندیش این ناخدا که هر گونه آینده ای را از پیش می بیند و بهترین راه را رهنمون میگردد (صحیح است). راز اهمیت رژیم سلطنتی همین جا است. راز بقای ملت ایران راز محفوظ ماندن افتخارات ۲۵۰۰ ساله اصالت و نجابت ملت ایران در رژیم سلطنتی است. همه چشمها به شاهنشاه دوخته شده و همه دکتها بدو معطوف گشته است. در اجتماع عظیم بیش از یکصد هزار نفری روز ۱۴ اردیبهشت ملت ایران این را ثابت کرده است (صحیح است) همه بینندگان گواه بودند که چگونه

قلبهای صادق ملت در عشق شاه در طیش بود. امواج ندای حق شناسی مردم چگونه در فضای بی کران طنین میافکند. این قدرشناسی ملت کهنسال و نجیبی است از رهبری اندیشمندانه شاهنشاه خود. ملت با جان و دل بسوی حزب رستاخیز که خواست شاهنشاه است روی آورده و آنرا پذیرا گشته اند. این در واقع خواست ملت ایران بود که شاهنشاه آنرا بیان فرمودند چرا که از پیش آنرا در چهره ملت خوانده بودند. (احسن) ملت چه میخواهد، امنیت و رفاه عمومی. ملت خوب میدانند که در سایه اصل بزرگ: نظام شاهنشاهی - قانون اساسی - انقلاب شاه و ملت همه خواسته های انجام می پذیرد. در يك مقایسه ساده زمان پیش از انقلاب را با زمان کنونی می سنجم. به برکت انقلاب امروز رفاه و آسایش تادورترین نقاط کشور و روستاها پیش رفته است.

امروز دیگر خواسته های روستائیان کشور در حد بسیار عالی است چرا که مشکلات روزمره گذشته دیگر رخت بر بسته است محصولات کشاورزی بدست دولت با قیمت خوب خریده میشود و مایحتاج آنها بوسیله دولت با قیمت مناسب بآنها فروخته میگردد. راههای روستائی بسرعت گسترده میشود. هر روز نوید افتتاح یکی دیگر از ثمرات انقلاب در بخش ها و روستاها شنیده میگردد. من بیشتر از حوزه انتخابیه خود سخن میگویم. مردم شهسوار همه مواهب خود را مدیون انقلاب میباشند. از اینرو از حزب رستاخیز ملت ایران با جان و دل استقبال نمودند. جز این نمیتواند باشد. سه اصل بزرگ حزب رستاخیز برای مردم شهسوار مثل همه مردم ایران شناخته شده است آنان از مظاهر تمدن هر چه دارند از دودمان پهلوی است پس بحکم حق شناسی به نظام شاهنشاهی مدیون و صمیمانه بدان وفادارند (صحیح است).

قانون اساسی را که حاصل نهضت مشروطیت است خوب درک میکنند چرا که خود نخستین پرچمدار آن بودند. به انقلاب شاه و ملت از صمیم قلب پای بند و معتقدند چرا که بدلائل شرایط خاص اقلیمی و کشاورزی بیش از دیگران از آن بهره مند و مستفیض شده اند. بنابراین با صدای بلند در این ساخت مقدس اعلام

میکنم حزب رستاخیز ملت ایران تضمین کننده امنیت سعادت و رفاه کشور است از خدای بزرگ میخواهیم به آقای امیرعباس هویدا، نخست وزیر خدمتگزار و دبیر کل شایسته حزب توفیق عطا فرماید تا همچنانکه در سالهای گذشته در اجرای برنامه های انقلابی شاه و ملت موفق بوده اند در آینده نیز در راه انجام وظایف خود نسبت به شاهنشاه و ملت در پرتو حزب رستاخیز ملت ایران موفق و مؤید باشند (احسن-احسن).

رئیس - آقای تنکابنی بفرمائید.

دکتر تنکابنی - جناب آقای رئیس، همکاران ارجمند، همانطوریکه اطلاع حاصل فرمودید: دیروز شاهنشاه آریامهر رهبر انقلاب اجتماعی ایران و علیاحضرت شهبانو در میان پر شور ترین استقبال گرم و صمیمانه و کم نظیر مردم و نزوئلا پریزیدنت کارلوس اندرز پرز، رئیس جمهور ونزوئلا و بانو و مقامات برجسته این کشور وارد پایتخت ونزوئلا، کاراکاس شدند: استقبال مردم ونزوئلا از شاهنشاه و شهبانوتوجلیل رئیس جمهور ونزوئلا از رهبر افتخار آفرین ایران شاهنشاه آریامهر مستند دیگری بر اندیشه های مثبت و صحیح و سالم و سازندگی و صلح و صفای رهبر عظیم الشأن ملت ایران میباشد (صحیح است) این بار اول نیست که شاهنشاه ایران مورد تعظیم و تکریم در یک کشور خارجی واقع میگردد و رهبریش مورد ستایش قرار میگردد بلکه همیشه رهبر خیر اندیش و بشر خواه ملت ایران شاهنشاه آریامهر، مورد احترام سران کشورها و مردم جهان قرار گرفته اند (صحیح است) زیرا شاهنشاه ما جهانی میاندیشند و برای زندگی بهتر ملت جهان تلاش میفرمایند و بر صلح بین ملل قدم برمیدارند و اعتقاد به سیاست مسالمت آمیز داشته و دارند و در وقایع بین المللی نقش ارزنده ایجاد صلح را بنحو احسن ایفاء فرمودند. ملت ایران با تمام وجودش به چنین رهبری افتخار میکند و در مقابل آن سر تعظیم فرود میآورد و یقین حاصل است که این سفر نیز مانند سایر ملاقاتها برای ملت ایران خیر و برکت و سعادت همراه خواهد داشت. (صحیح است)

موضوع دیگر که اجازه میخواهم یاد آور شوم

و رود هیئت پارلمانی آلمان فدرال با ایران است متشکل از ده نفر از نمایندگان محترم مجلس فدرال آلمان است که ریاست این هیئت با جناب آقای فون هاسل نایب رئیس مجلس فدرال آلمان است که بنا به دعوت جناب آقای شریف امامی رئیس مجلس سنا بایران آمدند ضمن اینکه مقدم این همکاران را گرامی میداریم آنرا نیز راه گشای دیگری در ایجاد بیشتر روابط دوستی، فرهنگی، تجاری، و سیاسی و پارلمانی دو ملت دوست ایران و آلمان میدانیم (صحیح است).

با عرض معذرت بار دیگر خواسته قلبی مردم شاه دوست و وطن خواه و شریف شهرستان قزوین را در تبدیل این شهرستان تاریخی به استان تکرار و استعدای بذل توجه باین خواسته مشروع و قانونی دارم. این شهرستان با ۶۰۰ هزار جمعیت و یادداشتن دو قطب عظیم کشاورزی و صنعتی و اینکه موقعی پایتخت کشور شاهنشاهی ایران بوده است بیش از هر شهرستانی استحقاق دارد که تبدیل باستان گردد.

و با عنایت باینکه دولت خدمتگزار جناب آقای هویدا با اجرای برنامه های عمرانی دگرگونی خاص در نظام اقتصادی ایران حاصل و با موفقیت برنامه های عمرانی را انجام داده اند لذا مقتضی است در انجام برنامه های عمرانی شهرستان قزوین که بتصویب رسیده من حیث - المجموع تسریع شود، متشکرم (احسن-احسن).

۳. طرح و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری راجع به تأسیس شرکت راه آهن شهری تهران و حومه و ابلاغ بدولت

رئیس - وارد دستور می شویم گزارش کمیسیونها راجع به تأسیس شرکت راه آهن شهری تهران و حومه مطرح است قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دادگستری
بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۳/۲/۱۳۵۴ با حضور آقای دکتر عالیمراد معاون وزارت کشور لایحه شماره ۵۲۹۸۲ مورخ ۱۰/۱۰/۱۳۵۳ دولت مربوط به تأسیس شرکت راه آهن شهری تهران و حومه را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا تغییراتی در آن بعمل

آورده است مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه مجلس سنا را عیناً تأیید و تصویب کرد

اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون تأسیس شرکت راه آهن شهری تهران و حومه **ماده ۱ و ۲** - بشهررداری پایتخت اجازه داده میشود بمنظور احداث راه آهن شهری و تأسیسات مربوط و بهره برداری از آن شرکتی بنام شرکت راه آهن شهری تهران و حومه تأسیس نماید. سرمایه شرکت مزبور از طرف دولت تأمین و در اختیار شهرداری گذارده میشود.

شرکت دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است و طبق اصول بازرگانی و مقررات این قانون و اساسنامه مربوط اداره میشود. اساسنامه شرکت ظرف ششماه از تاریخ تصویب این قانون از طرف شهرداری پایتخت پیشنهاد و پس از موافقت وزارت کشور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور و تأیید هیئت وزیران برای تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین تقدیم خواهد شد.

تبصره ۱۵ - آئین نامه مربوط به مقررات مالی و معاملاتی شرکت بتصویب مجمع عمومی خواهد رسید و آئین نامه استخدامی پس از تأیید شورای حقوق و دستمزد بتصویب مجمع عمومی شرکت میرسد.

تبصره ۲ - شرکت می تواند بمنظور اجرای طرح راه آهن شهری تهران و حومه و تأمین نیازمندیهای خود از زیر اراضی و املاک محدوده قانونی شهر و حومه بدون هیچگونه پرداختی استفاده نماید و در مواردیکه برای نقشه برداری و گمانه زدن ورود بمنازل و اماکن عمومی ضروری تشخیص شود با اخطار کتبی ۴۸ ساعته بمحلهای مزبور وارد و در صورت ممانعت با حضور نماینده دادستان شهرستان نسبت به اجرای موارد فوق اقدام می نماید. شرکت مکلف است پیش بینی های لازم را برای جلوگیری و جبران هرگونه صدمه و خسارت بجان و مال اشخاص بنماید. در صورت وقوع خسارت به مستحدثات میزان خسارت وارد طبق ماده ۵۰ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب اسفند ماه ۱۳۵۲ پرداخت میگردد.

در صورت احتیاج به تملک زمین یا مستحدثات برای اجرای این قانون از مقررات مذکور استفاده خواهد شد. **تبصره ۳** - مقررات مواد ۱۰ و ۱۳ و ۱۴ قانون ایمنی راهها و راه آهن مصوب تیرماه ۱۳۴۹ و همچنین قانون کیفر بزه های مربوط به راه آهن مصوب سال ۱۳۲۰ و ملحقات آن در مورد راه آهن شهری تهران و حومه اجرا خواهد شد و وظائف و اختیارات وزارت راه و راه آهن دولتی ایران در قانون کیفر بزه های مربوط به راه آهن در این مورد بعد از شرکت راه آهن شهری تهران و حومه خواهد بود.

مخبر کمیسیون دادگستری - علی احمد خورشید گزارش از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی کمیسیون کشور در جلسه ۱۴/۲/۱۳۵۴ با حضور نمایندگان دولت لایحه تأسیس راه آهن شهری تهران و حومه را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون دادگستری را در این مورد عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - رضا سجادی.

رئیس - نسبت بگزارش کمیسیونها نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به گزارش کمیسیونها خانها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ می شود.

۴ - تصویب صورتجلسه روز (۹) اردیبهشت ماه ۱۳۵۴
رئیس - صورت جلسه روز سه شنبه نهم اردیبهشت ماه خدمت خانها و آقایان توزیع شده نسبت به آن نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه تصویب میشود.

۵ - طرح و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون امور خارجه راجع به موافقتنامه فرهنگی بین ایران و استرالیا و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش شوردوم موافقتنامه فرهنگی بین ایران و استرالیا مطرح است قرائت میشود. (شرح زیر خوانده شد)

گزارش شوردوم از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز سه شنبه ۹/۲/۱۳۵۴ با حضور قای احمد اقبال معاون وزارت

امور خارجه لایحه شماره ۵۱۳۷۴ مورخ ۱۳۵۳/۹/۱۱ دولت ارسالی از مجلس سنا راجع بموافقتنامه فرهنگی بین ایران و استرالیا را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۶۶۰ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه شور اول را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

لایحه قانون موافقتنامه فرهنگی بین ایران و استرالیا ماده ۱ و ۲ - موافقتنامه فرهنگی بین ایران و استرالیا مشتمل بر یک مقدمه و سیزده ماده که در تاریخ ۲۵ سپتامبر ۱۹۷۴ (۱۳۵۳/۷/۳) در کانبرا بامضاء رسیده تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده میشود.

مخبر کمیسیون امور خارجه مهروش صفی نیا (مستوفی)

گزارش شور دوم از کمیسیون فرهنگ و هنر

بمجلس شورای ملی

کمیسیون فرهنگ و هنر در جلسه ۱۳۵۴/۲/۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بموافقتنامه فرهنگی بین ایران و استرالیا را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون امور خارجه را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون فرهنگ و هنر - خلیل اسعد رزم آرا

رئیس - در ماده واحده نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۶- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع بمجازات خود داری از کمک بمصدومین و رفع مخاطرات جانی و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم مجازات خود داری از کمک بمصدومین و رفع مخاطرات جانی مطرح است قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه هشتم اردیبهشت ماه ۱۳۵۴ با حضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه شماره ۵۶۲۴۸ مورخ ۱۳۵۳/۱۱/۷ دولت ارسالی از مجلس سنا راجع به مجازات خود داری از کمک به مصدومین و رفع مخاطرات جانی را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۶۶۳ چاپ شده است برای شور دوم مطرح و مصوبه شور اول را با توجه به پیشنهاد های رسیده با اصلاحاتی تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون مجازات خود داری از کمک بمصدومین و رفع مخاطرات جانی

ماده ۱ و ۵ - هر کس شخص یا اشخاصی را

در معرض خطر جانی مشاهده کند و بتواند با اقدام فوری خود یا کمک طلبیدن از دیگران یا اعلام فوری به مراجع یا مقامات صلاحیتدار از وقوع خطر یا تشدید نتیجه آن جلوگیری کند بدون اینکه با این اقدام خطری متوجه خود او یا دیگران شود و با وجود استناد یادلات اوضاع و احوال بر ضرورت کمک از اقدام باین امر خود داری نماید به حبس جنحه ای تا یکسال و یا جزای نقدی تا پنجاه هزار ریال محکوم خواهد شد. در این مورد اگر مرتکب از کسانی باشد که به اقتضای حرفه خود میتوانستند کمک مؤثری بنمایند بحسب جنحه ای از سه ماه تا دو سال یا جزای نقدی از ده هزار ریال تا یکصد هزار ریال محکوم خواهد شد. مسئولان مراکز درمانی اعم از دولتی یا خصوصی که از پذیرفتن شخص آسیب دیده و اقدام پدرمان او یا کمک های اولیه امتناع نمایند بحد اکثر مجازات ذکر شده محکوم می شوند.

نحوه تأمین هزینه درمان این قبیل بیماران و سایر مسائل مربوط بموجب آئین نامه ایست که بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۲ - هرگاه کسانی که حسب وظیفه یا قانون مکلفند به اشخاص آسیب دیده یا اشخاصی که در معرض خطر

جانی قرار دارند کمک نمایند از اقدام لازم و کمک بآنها خود داری کنند به حبس جنحه ای از شش ماه تا سه سال محکوم خواهند شد.

۳ - دولت مکلف است در شهرها و راهها به تناسب احتیاج مراکز درمان فوری (اورژانس) و وسائل انتقال مصدومین و بیماران که احتیاج به کمک فوری دارند ایجاد و فراهم نماید.

۴ - مأمورین انتظامی نباید متعرض کسانی که خود متهم نبوده و اشخاص آسیب دیده را به مراجع انتظامی یا مراکز درمانی می رسانند بشوند و فقط هویت و محل اقامت آنانرا اعلام خواهند کرد.

مخبر کمیسیون دادگستری - علی احمد خورشید
رئیس - ماده واحده مطرح است آقای سعیدوزیری بفرمائید.

سعید وزیری - خیلی معذرت می خواهم از همکاران محترم جناب آقای هنرمندی را زیارت نمی کنم (نمایندگان بیرون هستند)، بنده هر وقت مسئله کشاورزی مطرح میشد برای خودم رسالتی قائل می شدم که نیایم اینجا مطالبی عرض کنم اما در این لایحه بنده نمیدانم راجع به مصدومین روی چه انگیزه ای صحبت میکنم البته نه صدمه زننده خواهیم بود و نه انشاء الله مصدوم، عرض کنم بالاخره معلوم نشد اضافه کردن این مسأله که اسم اشخاصی را که مصدومین را بمرکز درمانی میرسانند مأمورین اگر پرسیدند چه جوری می شود تفسیر کرد الا اینکه این میناو مبدأ و مأخذ نوعی بازجویی و استنتاج خواهد شد، وقتی میخواهیم يك کار وجدانی انجام بدهیم بهتر این است که يك لایحه وجدانی و قانونی هم بیاوریم قانونی که حاکی از مسائل وجدانی جامعه می کند و بسیار هم مقدس است ولی وقتی که وجدانها بیدار شده اند دیگر آن مسائل از قبیل خانهاست کجاست و مصدوم را از کجا آورده ای نباید مطرح بشود دیگر از این قبیل سوالات از او نکنید بنده خواستم از آقای مخبر استدعا بکنم توضیحی بدهند تا مطلب روشن بشود و این موضوع را در دنبال پیشنهادی که داده بودم موافقت بفرمائید که این حذف بشود و قانون شسته و رفته ای باشد که مولای درزش نرود.

رئیس - آقای خورشید بفرمائید.

خورشید (مخبر کمیسیون دادگستری) - راجع

بموضوعی که فرمودند در بند ۴ ماده واحده در کمیسیون خیلی بحث شد و بعد از مذاکرات زیاد باین نتیجه رسیدیم که در واقع خود آن کسی که در صدمه زدن دخالت داشته و مصدوم را بمرکز درمانی میرساند در این مورد لازم است مأمورین محل هویت آن شخص را بشناسند که اگر لازم شد که اطلاعاتی بدست بیاورند و ضرورت داشت که حتماً بدانند آن شخص که بوده و این مصدوم را از کجا آورده و بچه کیفیتی بوده اسم و آدرس او را داشته باشند و با حذف قسمتی که آقای بهزادی پیشنهاد کرده بودند که اگر دلایل کافی وجود داشت متعرض آن شخص می شوند و اگر دلایلی نبود متعرض نمی شوند فقط در صورت داشتن دلایل کافی دسترسی به هویت و محل اقامت کسی که مصدوم را بمرکز درمانی آورده داشته باشند باین مورد کفایت کردیم.

سعید وزیری - ممکن است هم اسمش را عوضی بگویند و هم آدرسش را عوضی بگویند این چه کاری است که میکنید؟

رئیس - آقای فرهادپور بفرمائید.

فرهادپور - بنده اکثرأ با همکار محترم جناب آقای سعیدوزیری توافق فکری داشتم و در این مورد بخصوص صدر صد شد ما لایحه ای می گذرانیم که به مصدومین حتی عابرین کمک کنند هر کسی که از آن محل رد میشود کمک کند و اگر ثابت بشود کسی که از آنجا رد میشود بمصدوم کمک نکرد او را مجرم بشناسند. از طرف دیگر برای این عمل خیره این افراد هزار و يك مشکل ایجاد می کنند که آن شخص مجبور بشود در چنین مواقعی چشم روی هم بگذارد و رویش را از آن طرف بکند و با خیال راحت قسم بخورد که من ندیدم. آیا کسی که می خواهد فرار کند مگر مصدوم را بر میضخانه میبرد؟ اگر کسی نیت خدمت و کمک داشت چهار کلمه مینویسد و کارت ویزیتش را میگذارد که اسم من و آدرس من این است و این همان کاری است که ده شب پیش من کردم خیلی هم از کاری که کردم راضی هستم چون عمل من موجب نجات دو نفر شد بنده از جناب آقای دکتر محقق و از همکاران محترم ایشان نهایت تشکر را دارم که بیمارستان آریا با تمام تجهیزاتش، دو بعد از نیمه

شب جان این دونفر دانشجو رانجات داد، حالا منتظر شدن باینکه مأمور بیاید و آن شخصی که مصدومی را به بیمارستان میرساند بمأمور توضیح بدهد واقعا از يك كار خير آدم پشیمان می شود و نتیجه ای هم ندارد (صحیح است) روی این اصل اجازه بفرمایند احترام به شخصیت انسانی او بگذاریم و از اینکه شرف دارد و مجروح را آورده به بیمارستان و کارت ویزیتش را هم می گذارد آنجا می رود دیگر احتیاجی باستطاق و غیره نباشد (احسن).

رئیس - آقای دکتر یزدان پناه بفرمائید.

دکتر یزدان پناه (وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر) - در مورد این لایحه مادر دو نقطه مقابل یکدیگر یا دو نقطه افراطی قرار گرفته ایم به این معنی که تا قبل از تقدیم این لایحه هیچگونه مقرراتی وجود نداشت که کسی ملزم باشد شخصی را که در معرض خطر جانی مشاهده می کند به او کمک کند و حالا این لایحه تقدیم شده است که در عین حال که افراد را مکلف به انجام يك تعهد اخلاقی می کند برای آنهائی هم که از انجام این وظیفه خودداری کنند مجازات هم پیش بینی شده است. در مورد بنده که مورد نظر جناب سعید وزیری است این بند در کمیسیون بنا به تقاضای ایشان اصلاح شد به این ترتیب که ابتدا پیش بینی شده بود مأمورین انتظامی نباید متعرض افرادی که مصدوم را کمک میکنند بشوند مگر اینکه دلیلی بر توجه اتهام به آنان باشد و گفته شده بود که این قید مانع آن می شود که اشخاص در صدد کمک به مصدومین بر بیایند زیرا میترسند که بر اثر کمک خود گرفتار مأمورین بشوند. این موضوع اصلاح شد و فعلا اکتفا شده است به اینکه کسی که مصدوم را به مراکز درمانی میرساند فقط هویت و محل اقامت خود را بیان کند. و آنهم برای اینست که در مواقع ضروری مثلا وقتی که شخصی که باعث صدمه زدن شده تحت تعقیب قرار گرفت میتواند اطلاعات لازم از کسی که مصدوم را آورده برای تکمیل پرونده کسب کرد. هیچگونه ضمانت اجرائی هم برای کسی که نخواهد هویت خود را افشا کند در این جا پیش بینی نشده که احتمالا مانع کمک شخص کمک کننده بشود بنابراین اکنون که لایحه ای برای موضوعی که اصلاح مقرراتی برای آن وجود نداشت تقدیم شده است بهتر است تا این

حد آنها در شرایطی که مشکلی برای اجرای لایحه بوجود نخواهد آورد مورد قبول قرار گیرد.

رئیس - آقای دکتر یزدان پناه البته حذف يك قسمت طبق آئین نامه اشکالی ندارد بنده فکر میکنم نظر دولت هم تأمین باشد چون کسیکه مصدومی را به بیمارستان میرساند حتماً در آنجا سؤالاتی از او خواهند کرد (نمایندگان - صحیح است)

دکتر یزدان پناه - اشکالی ندارد.

رئیس - رأی میگیریم به حذف جمله و فقط هویت

و محل اقامت آنانرا استعمال خواهند کرد، خانم ها و آقایانیکه موافقتد خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ آقای دکتر نایبی بفرمائید.

دکتر نایبی - بنده بسیار خوشوقتم که طرح اولیه این لایحه را دو سال پیش تقدیم کردم خدمت آقای دکتر یزدان پناه و امروز باعث افتخار است که دولت قانونی آورده کاملتر و رساتر از پیشنهاد بنده، در این لایحه که یکی از لوايح بسیار مهم دولت است بند هائی برای انتقال بیماران به بیمارستان وجود دارد چند نکته ای در مورد این لایحه باید تذکر بدهم یکی انتقال مصدومین است به بیمارستانها که یکی از مسائل تخصصی و کارشناسی است بنابراین لازم است بند ۳ که دولت را مکلف کرده است مراکز اورژانس و وسایل انتقال بیماران را فراهم بکند و بیماران و مصدومین را به بیمارستان منتقل کند جامه عمل بپوشد والا انتقال مصدومین بوسیله افراد غیر وارد در غالب موارد ممکن است مضر باشد تا مفید. مسئله دوم که باید عرض کنم اینست نوشته و مکلف کرده ایم مراکز درمانی را برای قبول کلیه مصدومین، بنابراین لازمه این امر داشتن مراکز اورژانس مجهز با کادر مجرب در بیمارستانها و مراکز درمانی خصوصی و عمومی است و بنده اینجا بصراحت عرض میکنم غالب اورژانس ها مخصوصاً آنها که در بخش خصوصی هستند فاقد وسایل و تجهیزات است غالب اورژانسها که بزرگترین مراکز درمانی خصوصی پایتخت هستند از نظر کادر روی يك و دونفر انترن دانشکده ها میگردند و غالب مواقع فاقد پزشك و وسائل لازم است

بنابراین نظام پزشکی و وزارت بهداشتی و مسئولین امر لازم است که مراکز اورژانس و درمانی را بازدید کنند و در راه تکمیل آن و تکمیل فنی آنها و تکمیل کادر آنها نظارت بکنند زیرا در سایه يك اورژانس مجهز و مکملی است که مصدومین و مسمومین نجات پیدا می کنند.

رئیس - آقای فرهاد پور - بنده خیلی خوشوقتم با عنایت مقام ریاست و همکاران محترم در جهت تشویق مردم برای

انجام وظیفه خطیر اجتماعی قدم بزرگی برداشته شد. در کلیات آخر این لایحه تذکر يك مطلب را لازم میدانم از جناب دکتر یزدان پناه وزیر محترم مشاور استدعا دارم که این مسئله را در هیئت دولت مطرح بفرمایند امروز که مردم مملکت مادر سایه حمایت اعلیحضرت از تلمین اجتماعی برخوردار هستند وزارت رفاه داریم و مردم اکثراً بیمه درمانی هستند تریبی داده شود که وزارت رفاه به کلیه بیمارستانها این تأمین را از نظر مالی بدهد که اگر بیماری را آنجا برود حتماً بدون توقع پرداخت وجه یا پیش پرداخت از جهت اینکه آدم با اعتبار و پولداری است یا نه او را پذیرند و برای اینکه حقی از بیمارستان خصوصی زایل نشود بهر حال از دو حال خارج نیست یا شخص مصدوم و بیمار متمکن و متمول است قدرت و استطاعت پرداخت را دارد که طبیعتاً خواهد پرداخت یا خدای نکرده تمکن و قدرت پرداخت ندارد بنحوی از انحاء تحت تأمین یکی از شقوق بیمه های اجتماعی قرار بگیرد بنابراین اگر او شخص بی بضاعت بود وزارت رفاه از اعتبارات دولت این را خواهد پرداخت و باید بردارد اگر بیمه بود از اعتبارات بیمه می بردارد و واقعاً وزارت رفاه طبق يك اعلامیه ای یا بخشنامه ای این تعهد پرداخت هزینه با اطلاع بیمارستانها و مراکز درمانی برساند و این مسئله را تعهد کند که در بیمارستانها مصدومین را اگر پذیرفتند بطور قطع حق العلاج بیمارستان زمین نخواهد ماند چون در موقعی که آن مصدوم را به بیمارستان می برند ممکن است در حالت گیجی و بیهوشی باشد و ممکن است کسیکه او را به بیمارستان می برد نیرو و قدرت تعهد کردن را ندارد چه قایده دارد که مامصدومی را تا بیمارستان برسانیم و بعد برای اینکه آیا پول دارد یا ندارد و یا متعهد مخارجش

رئیس - آقای سعید وزیری - موقمی که این لایحه در کمیسیون مطرح بود راجع به بند دوم بنده عرض کردم که ملزم کردن دولت باینکه در جاده ها و طرق شوارع و مکانهای وقوع سوانح تأسیسات اورژانس تهیه و فراهم کند بنده پیشنهادی عرض کردم که خوبست بلافاصله بعد از ماده واحده ذکر شود در آنجا معاون وزارت دادگستری جناب آقای هنرمندی مطلبی گفتند که بلافاصله ذکر این مسأله که دولت ملزم است هزینه مصدومین را تأمین کند يك مقداری از قدرت اجرائی این لایحه میبکاهد و این يك نظر حقوقی و قضائی است بنظر آمد که این استدلال صحیح است گویا این طور ممکن است تعبیر شود که قبول بیمار از طرف بیمارستانها، قبول مصدوم از طرف مؤسسات درمانی مشروط بر این می شود جناب مخیر محترم گویا مشروط باین می شود که بایستی بودجه اش تأمین شده باشد یا دولت بودجه آن را تأمین کرده باشد موضوعی که جناب آقای فرهاد پور مطرح فرمودند بدون تعارف عرض میکنم حکایت از علاقه کامل جنابعالی و سایر همکاران میکنند که بهترین وجه این کار حمایت و نجات مصدومین انجام بشود چون مصدوم فقط کسی نیست که با ماشین تصادف کرده باشد مصدوم کسان دیگر هم هستند نوی خیابان پوست موزز برای اشخاص سالم می رود شب عید یکی از بستگان من پایش شکست و بیست و چند هزار تومان روی دستش گذاشت تا سالم شد عرض شود پوست موز صدمه اش از اتومبیل خیلی بیشتر است این خود يك مسأله ایست بهر جهت استدعای بنده اینست که حالا بعلت علاقمندی جنابعالی و سایر همکاران این مطلب مطرح شد اینطور تلقی نشود. از جهت قانونگذاری

که گویا قبول بیماران و قبول مصدومین از طرف مؤسسات درمانی که در مجلس این حرف گفته شد که دولت به ترتیب اعلامیه بدهد تخیر، بنده الان یک چیزی بخاطر آمد و در یکی از سینه‌ها اخیراً در مورد مسئله روستا پزشکی و مسائل درمانی و پزشکی در روستاها که بوسیله والا حضرت شاهدخت اشرف پهلوی افتتاح شد به تفریب عرض می‌کنم ایشان جمله خیلی خیلی جالب و واقع بینانه‌ای فرمودند که وجدان آتمسفر درمانی و پزشکی ما بیمار است یک چیزی نزدیک باین معنی فرمودند تمام این تدابیر برای این است که این وجدان بیمارگونه در آتمسفر پزشکی مورد کنترل و درمان قرار گیرد مسئله این است که هر چه در اینجا گفتگو شود بنحوی نباشد که استخوان لای زخم گذاشتن تعبیر بشود که این جور گفته شد دولت باید تعهد بکند دولت باید اعلامیه صادر کند، عذر می‌خواهم درست آن حالت بیمارگونه در محیط درمانی ما وجود خواهد داشت. بهر حال صریحاً عرض می‌کنم بنده ضمن تأیید حسن نیت در تذکر این مطالب که دولت باید حمایت کند اینطور نباید گفته شود که گویا اجرای این قانون موقوف بصدور این اعلامیه است، بخشهای دولتی و مراکز درمانی مکلف هستند که بدون تعهد و شرط مصدومین را بپذیرند و معالجه کنند و بعداً دولت خودش میدانند چه خواهد کرد.

رئیس - آقای دکتر فروزین بفرمائید.

دکتر فروزین - راجع بدرمان مصدومین در اینجما مطالبی بیان شد و از دولت تقاضا شد که بعضی از اقدامات لازم را بعمل بیاورد، لازم دانستم بعلمت آنکه در شورای فنی خدمات درمانی وابسته بوزارت رفاه شرکت می‌کنم مطالبی بعرض نمایندگان محترم برسانم مقدار زیادی از این مطالب که اینجانب بحث شد دولت در آتیه انجام میدهد و تصویب شد. و اعتباراتش هم بتصویب مجلس شورای ملی رسیده وزارت رفاه خدماتی را در حال حاضر تقبل کرده و انجام میدهد و کارهایی را که در آینده انجام خواهد داد و هدفهایی را که اکنون انجام میدهد در حال حاضر برای خیلی از کشورها واقفاً هنوز در حکم آمال و آرزوهایشان است و شاید طی سالها هم نتوانند بآن

مرحله برسند. یکی از اقدامات بسیار مهم که جناب آقای فرهادپور اشاره کردند و نظرشان تأمین شده این است که در شورای فنی سازمان خدمات درمانی تصویب شده است طبقاتی که هنوز بیمه نشده‌اند چنانچه به بیمارستانها فرستاده بشوند تحت درمان قرار بگیرند. سازمان خدمات درمانی و وابسته بوزارت رفاه تمام هزینه‌های درمانی افرادی را که هنوز بیمه نشده‌اند و خودشان قادر به پرداخت هزینه‌های درمان نیستند بر اساس تعرفه خدمات درمانی که بتصویب هیأت دولت رسیده است خواهد پرداخت (احسن) مسأله پرداخت هزینه‌های درمانی افرادی که خودشان قادر نیستند این هزینه‌ها را پرداخت بکنند و بیمه بشوند قبلاً در شورای فنی خدمات درمانی تصویب شده و اعتباری که تصور می‌کنم معادل ۵۰ میلیون تومان باشد تصویب شده این مبلغ را برای پرداخت این هزینه‌های درمانی سازمان خدمات درمانی بمصرف میرسانند و نظر آقای فرهادپور تأمین است امامطلب دوم، نظر دوست دیگر آقای دکتر ناییبی است یکی از قدمهایی که وزارت رفاه برداشته است و قابل تقدیر است طبقه بندی و ارزشیابی کار بیمارستانهای موجود از نظر تجهیزات و وسایل سرویس و بخصوص اورژانس است بنده این جزوه را دیدم هر یک از آقایان که دوست داشته باشند می‌تواند بسازمان خدمات درمانی وزارت رفاه مراجعه کند، یک کتابچه بسیار زیبا چاپ شده که بیمارستانها بر اساس تجهیزات طبقه بندی شده‌اند و بر اساس همان طبقه بندی پول تخت دریافت میکنند. مسأله دیگری که آقای دکتر ناییبی اشاره کردند و بنده توضیح میدهم از قدمهای برجسته‌ای است که دولت آقای هویدا برداشته است و این مسئله یکی از آرزوهای ما اطباء بود که سالها در روزنامه‌ها راجع باین مسأله انتقاد میکردند و همه مردم می‌خواستند و امروز بصورت عملی در آمده است ایجاد مرکز بزرگ اورژانس تهران است که بزودی شروع بکار خواهند کرد و تهران را به ۱۲ ناحیه تقسیم کرده‌اند و در این نواحی وسایل و تجهیزات کامل پزشکی در نظر گرفته‌اند و با آمبولانس و بی سیم برای حمل بیماری که آقای دکتر ناییبی توضیح دادند که افرادی که وارد نیستند اگر بیمار را حمل کنند بیمارانه

تنها حالش بهتر نخواهد شد بلکه گاهی اوقات مضربحال او خواهد بود افراد مجرب و کارآموده در این مراکز بزرگ وابسته به اورژانس تهران برای حمل و نقل بیماران بکارگمارده خواهند شد و چون این مرکز قبلاً با استفاده از یک آمار مرکزی میداند که چه بیمارستانی به بیمار و محل تصادم او نزدیکتر است، بای سیم به آمبولانس دستور خواهد داد که فوراً بفلان خیابان مراجعه کرده بیمار را بردارند و به نزدیکترین بیمارستان برسانند و با بی سیم به بیمارستان اطلاع خواهد داد که آماده درمان بیمار باشد (دکتر زعفرانی و دکتر بهزادی - در مورد شهرستانها هم بفرمائید چه اقدامی کرده‌اند؟ تنها تهران که نیست) از آقای دکتر بهزادی و آقای زعفرانی متشکریم که راجع به شهرستانها هم گفتند، البته من فقط اطلاعات خودم را عرض می‌کنم برای اینکه بدانید چه اقدامات و خدمات ارزنده‌ای دولت آقای هویدا کرده ولی باید بدانید برای ایجاد این خدمات در شهرستانها امکانات و وسایل پزشکی، تخت بیمارستان می‌خواهند. الان در تهران شروع کرده‌اند و در شهرستانها هم مسلماً در آینده مشابه این طرح را پیاده خواهند کرد. منتها امکان نبود از نظر امکانات پزشکی که همزمان با هم در تمام این ۴۳۲ شهری که در ایران وجود دارد این طرح پیاده بشود امیدوارم که دولت بتواند تمام این خدمات ارزنده را در تمام کشور پیاده کند (احسن).

رئیس - نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست؟

(اظهاری نشد) نسبت بماده واحده با اصلاحی که در آن بعمل آمد و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهش می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجدد بمجلس سنا فرستاده میشود.

۷- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی راجع به گسترش کشاورزی پیشرفته در قطبهای کشاورزی و ارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم گسترش کشاورزی پیشرفته در قطبهای کشاورزی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۴/۱/۲۴ با حضور آقای مهندس روحانی وزیر کشاورزی و منابع طبیعی لایحه شماره ۵۴۱۵۰ مورخ ۱۳۵۳/۱۰/۱۵ دولت راجع به گسترش کشاورزی پیشرفته در قطبهای کشاورزی را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۴۸۱ چاپ گردیده است با توجه به پیشنهاد های رسیده برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی - مهندس نظمی

گزارش شور دوم از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۳۵۴/۱/۳۰ با حضور نمایندگان دولت لایحه راجع به گسترش کشاورزی پیشرفته در قطبهای کشاورزی را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی را با اصلاحاتی تصویب کرد.

اصلاحات مزبور بحد مورد تأیید کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی قرار گرفت. اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - علی احمد خورشید

گزارش شور دوم از کمیسیون تعاون و امور روستاها بمجلس شورای ملی

کمیسیون تعاون و امور روستاها در جلسه روز ۱۳۵۴/۱/۳۱ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به گسترش کشاورزی پیشرفته در قطبهای کشاورزی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون تعاون و امور روستاها -

مهندس حسین خسروی

گزارش شور دوم از کمیسیون نیرو
بمجلس شورای ملی
کمیسیون نیرو در جلسه روز ۱۳۵۴/۲/۲ با حضور
نمایندگان دولت لایحه مربوط به گسترش کشاورزی پیشرفته
در قطب های کشاورزی را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه
کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی را تأیید و تصویب
کرد.

اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی
تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون نیرو - مهندس علی اشرف فرخ
گزارش شور دوم از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی
بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه روز شنبه
۱۳۵۴/۲/۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به
گسترش کشاورزی پیشرفته در قطب های کشاورزی را برای
شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد. اینک
گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون کشاورزی و منابع
طبیعی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی -
امان الله ریگی

رئیس - ماده اول قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

۱۵۵۵ - بمنظور بهره برداری کامل از منابع آب و
خاک و سرمایه گذار یهائی که دولت در مناطق طرح و
قطب های کشاورزی مذکور در ماده ۲ برای توسعه منابع
آب از طریق ایجاد تأسیسات مهار کردن آب های
سطحی و یا زیرزمینی و تدارک آب تنظیم شده مینماید
وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مکلف است نسبت
به تهیه طرح های جامع توسعه کشاورزی و دامپروری
اقدام نماید.

تبصره - منظور از عبارت منطقه طرح در این
قانون محدود کلیه اراضی منطقه اعم از دائر و بی اثر است
که قبل از چهار کردن و توسعه منابع آب و ایجاد تأسیسات
آبیاری و زهکشی قطعائی از آن اراضی بطور پراکنده به
نحوی از انحاء از منابع آب های سطحی و زیرزمینی مشروب

میشده است و پس از تشکیل قطب در وضع آبیاری آن
اراضی تغییر حاصل شود. منظور از قطب کشاورزی
قسمتی از منطقه طرح یا حتی خارج از آن است که بعد
از ایجاد تأسیسات آبیاری و زه کشی حائز شرایط لازم
برای کشاورزی پیشرفته میباشد.

رئیس - در ماده اول نظری نیست ؟ آقای دکتر
کیان بفرمائید.

دکتر کیان - میگویند جمعیت دنیا در سال ۱۹۰۰
میلادی کمتر از یک میلیارد نفر بود و در سال ۱۹۵۰ یعنی
۵۰ سال بعد این جمعیت به ۲ برابر رسیده و در سال ۱۹۷۰
از مرز ۳ میلیارد گذشته و اگر آهنگ رشد جمعیت به
کیفیت فعلی باشد در سال ۲۰۲۰ هزارمیلادی جمعیت دنیا به
۶ میلیارد نفر میرسد. منابع آب و خاک در دنیا محدود
است. زمین های کشاورزی روبه کاهش و فرسایش میرود.

آهنگ رشد جمعیت از آهنگ تولید مواد غذایی
افزونی دارد و اگر باین ترتیب یک حساب دقیقی نشود
دنیا در آینده با فاجعه بزرگی مواجه خواهد شد.
کشور های در حال توسعه که در گذشته صادر کننده مواد
غذایی بودند بواسطه اینکه روز بروز تولیداتشان کم و
مصرفشان بعزت نداشتن برنامه های صحیح کنترل جمعیت
زیاد شده در نتیجه نسبت تولیداتشان به جمعیت خیلی کمتر
شده با اینکه کشور های پیشرفته که کشاورزیشان را
صنعتی کرده اند و از اراضی زیر کشت صدد درصد استفاده
کرده اند و توانستند مقداری جبران کمبود را بکنند ولی
الان جمعیت دنیا با گرسنگی آشکار و پنهان روبرو
است. در چنین دنیائی توسعه کشاورزی نه تنها وظیفه تمام
دولت ها و ملت هاست بلکه فریضه ایست برای همه
بخصوص در مورد کشاورزی ما که سنتی است خوشبختانه
در دوران انقلاب که کشور ما روبه صنعتی شدن رفته
ایجاب میکند که کشاورزی ما هم پایه پای صنعت جلو
برود جناب وزیر کشاورزی اگر ما نخواهیم کشاورزی
صدد درصد صنعتی داشته باشیم بهتر است کشاورزی در
کشورمان نیمه صنعتی و نیمه سنتی باشد تا بتوانیم از
حد اعلا ی آب و خاک بهره بگیریم متأسفانه کشور ما
کشوری است خشک و کم باران و بنابراین باید سعی کنیم

که حداکثر استفاده از یک قطره باران و نزولات آسمانی
را بکنیم اما متأسفانه اینکار با تمام تلاشی که شده انجام
نگرفته و بطوریکه مقامات وزارت نیرو و اظهار میدارند جناب
آقای مهندس روحانی خودشان بهتر میدانند که بطور متوسط
شصت میلیارد متر مکعب از آب های مهار نشده ماه هدر میرود
در حالیکه در دنیائی که باین وضع از نظر مواد غذایی
مواجه است مهمترین مسئله تأمین مواد غذایی است و ما
باید از امکاناتمان بحد اعلا ی استفاده کنیم و نگذاریم حتی
یک قطره آب هدر برود روزگاری بود که اگر آدم
میخواست از کشورهای خارج مواد غذایی وارد کند
کشور های خارجی رغبت داشتند ولی امروز این رغبت
را ندارند البته بنده اذعان میکنم که دولت در مورد تأمین
مواد غذایی تلاش زیاد کرده و به بهترین وجه مواد تغذیه
مردم را فراهم کرده است ولی جناب آقای مهندس روحانی
ما باید آنچنان کشاورزی داشته باشیم که حداقل مواد
غذائی خودمان را تأمین کنیم ما باید سعی کنیم که خود
کفائی داشته باشیم اینکه کار نشد هر روز راه بیفتیم در
بازار های دنیا برای تهیه مواد غذایی دست حاجت و نیاز
بطرف آنها دراز کنیم در حالیکه ما میتوانیم از امکانات
خودمان در همین کشور کم آب که قسمت اعظمش راهم
کوه، کویر های پراکنده فرا گرفته بیشتر استفاده کنیم
البته خوشوقتم که این موضوع مورد توجه دولت و
مقامات کشور قرار گرفته و خوشبختانه یک وزیر فعال و
لایق و کاردانی مثل روحانی در رأس اینکار قرار دارد
اما باید عرض کنم مشکل کشاورزی ما تنها این نیست که
اعتبار در اختیار مردم بگذاریم بنده قیلا هم عرض کردم که
مشکل کشاورزی ما یک مقدار مقررات دست و پا گیر است
که جلوی پیشرفت کشاورزی را در این کشور میگیرد بایستی
بنشینیم و ترتیبی بدسیم و مقرراتی را که دست و پا گیر است
از پیش پای مردم برداریم تا مردمی که بکشاورزی علاقمندند
رغبت بیشتری باینکار پیدا کنند بخدا مشکل کشاورزی
ما اعتبار نیست باید توجه و اعتماد مردم را بیش از پیش
به امر کشاورزی جلب کرد و من خوشوقتم که قطب های
کشاورزی را انشاء الله تا جائیکه امکان دارد تشکیل
میدیم کشاورزی مملکت را مکانیزه میکنیم و سطح
بهره برداری را میریم بالا ولی اگر ترتیبی داده شود که

سایر مردم، آنها که خارج از قطب هستند فقط از تسهیلاتی
استفاده کند و یک مقررات دیگری از قبیل محدودیت که
تکلیفی برایشان ایجاد نکنید این باعث پیشرفت بیشتر
کشاورزی میشود بنده قیلا هم پیشنهادی در این مورد تقدیم
کرده بودم و معتقدم این مسئله بیشتر به رغبت مردم بکشاورزی
کمک میکند امیدوارم با این برنامه های بسیار وسیع که
دارید و با این امیدی که در مردم مملکت بخصوص
با این اقبال و رغبتی که در کشاورزان ایجاد
کردید انشاء الله کمبود ها جبران شود شده اذعان
میکنم که سطح تولید ما بالا رفته ولی مصرف
هم بالا رفته در دنیا اول مصرف کم بود ولی در ایران
اصلاً مصرف نبود در سابق مردم روستا نشین خودشان
تولید کننده بودند و خیلی کم مصرف میکردند ولی امروز
مثلاً گوشت مسئله ای شده چون سطح زندگی و سطح
درآمد مردم بالا رفته و سلیقه خوب در زندگی بیشتر شده
مثلاً مردم بیشتر گوشت مصرف دارند گفته میشود که بیش
از ده درصد کمبود نداریم و این در حدود شصت هزار تن
می شود نزدیک به پانصد هزار تن تولید داریم امیدوارم با
این برنامه هائیکه دارید ما بتوانیم یک خود کفائی داشته
باشیم و احتیاج وارد کردن مواد غذایی از خارج نداشته
باشیم و مسلماً با این ترتیبی که شما داده اید و با این
برنامه های حساب شده که برای کشاورزی درست
کرده اید روزی بمرحله خود کفائی در امر کشاورزی
برسیم بنظر بنده در وضع نامساعد دنیای امروز مهمترین
مسئله بی نیازی از محصولات خارجی است چون راهها
که همیشه باز نیست که ما مواد مورد احتیاجمان را از
خارج وارد کنیم و بنده با توجه پانیکه جنابعالی با همه
وجود در پیشرفت امر کشاورزی اقدام می کنید امیدوارم
که نواقص این کار را در نظر بگیرید و بعضاً با کسانی که
در این کار اهلیت دارند مشورت بفرمائید و گره مشکلات
کشاورزی را در این مملکت بگشایید و این بزرگترین
خدمتی است که به کشور کرده اید توفیق شما را آرزو
میکنم (احسن).

رئیس - نظر دیگری در ماده اول نیست ؟ اظهاری

نشده به ماده اول رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت

خواهش میکنم قیام فرمایند اکثر برخاستند تصویب شد.
ماده دوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۵۵ - مناطق طرح و همچنین قطب های کشاورزی
مشمول این قانون طبق نقشه های ضمیمه بشرح زیر میباشد:
الف - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
قزوین.

ب - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
سفیدرود.

ج - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
دز.

د - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
ورامین.

ه - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
گرمسار.

و - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
زاینده رود.

ز - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
مهاباد.

ح - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
زربنه رود.

ط - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
گرگان رود.

ی - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
مغان.

ک - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
مروندشت.

ل - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
جیرفت.

م - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
کارون.

ن - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
مارون.

صد - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
میناب.

ع - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
ساوه.

ف - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
لار (مازندران).

ض - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
بمپور.

ق - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
گلپایگان.

د - منطقه طرح و قطب کشاورزی شبکه آبیاری
سیستان.

تبصوه ۱ - در اجرای طرح های جامع توسعه
کشاورزی و دامپروری امکانات پیشرفت و توسعه صنعتی
و معدنی و همچنین هم آهنگی و ارتباط بین فعالیت های
کشاورزی و صنعتی با همکاری وزارت صنایع و معادن
مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

تبصوه ۲ - تاریخ اجرای طرح جامع در هر منطقه
طرح و قطب کشاورزی و اصول کلی طرح جامع از
طرف وزارت کشاورزی و منابع طبیعی طی آگهی
با اطلاع عموم خواهد رسید تا کلیه اشخاصی که بنحوی از
انحاء در محدوده آگهی شده به امر تولید کشاورزی و
دامپروری اشتغال دارند با فرصت کافی ترتیب تطبیق
فعالیت های خود را با طرح جامع بدهند.

در مورد وزارت جنگ و سازمان های وابسته با
توافق وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و وزارت جنگ
اقدام خواهد شد.

تبصوه ۳ - اشخاصی که ملک آنها در خارج
از قطبها و مناطق طرح مندرج در ماده ۲ واقع میباشد
در صورتیکه مایل باشند این قانون در املاک آنها اجراء
شود و بیش از ۵۰ درصد مالکین از لحاظ مساحت کتباً
اعلام آمادگی نمایند و به تشخیص وزارت کشاورزی و
منابع طبیعی منطقه از نظر منابع خاک و آب مناسب باشد
این قانون در آن محدوده نیز قابل اجراء خواهد بود. ولی
بهر حال مجموع آب در دسترس گروه متقاضی نباید از
دویست لیتر در ثانیه کمتر باشد.

تبصوه ۴ - هر یک از مناطق دیگر کشور که در
آینده از طریق مهار شدن آب های سطحی یا بستن سدها

و آبهای زیر زمینی از طریق حفر گروه چاههای عمیق
با سرمایه گذاری دولت دارای آب منظم شوند به پیشنهاد
وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و تصویب شورای اقتصاد
در مناطق و قطبهای مندرج در این ماده منظور گردیده و
مقررات این قانون در آن مناطق اجراء خواهد گردید.

رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده دوم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت
خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب
شد. ماده سوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - بمنظور امکان پذیر نمودن تهیه و اجرای

طرحهای تفصیلی موضوع مواد ۳ و ۴ وزارت کشاورزی
و منابع طبیعی با رعایت مسیر شبکه آبیاری و زهکشی
نقشه های جا بجای کردن و یکپارچه نمودن و قطعه بندی
محدوده های جدید مالکیت های اراضی زراعتی را بمنظور
رفع پراکنندگی و اصلاح شکل نامنظم و تبدیل آنها
بو اخدای بهره برداری اقتصادی تهیه مینماید واحدهای
بهره برداری فوق بر حسب مورد و میزان مالکیت بطور
شرکتهای سهامی زراعی - شرکتهای تعاونی تولید
روستائی - شرکت تولید کشاورزی و انفرادی و مشاع و
گروهی هر یک با مدیریت واحد توأم با حد اعلای بهره
وری بایند مورد بهره برداری قرار گیرد. این نقشه ها بوسیله
هیئت سه نفری مرکب از نمایندگان وزارت کشاورزی
و منابع طبیعی - وزارت تعاون و امور روستاها - وزارت
نیرو که در هر قطب کشاورزی برای اجرای این قانون
تشکیل میشود ملاک و مبنای اجرای برنامه ادغام و جا بجا
کردن و یک پارچه کردن اراضی زراعتی قرار میگیرد و
تصمیم این هیئت از نظر اختصاص قطعات مالکیت ها و
همچنین جور کردن خرده مالکین برای تشکیل گروه
در مواردیکه مساحت از واحد بهره برداری بمقیاس
اقتصادی کوچکتر باشد، قطعی و غیر قابل تغییر است.

رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت
خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - اشخاصی که در داخل محدوده قطب
کشاورزی و دامپروری با مزرعیت و دامپروری
اشتغال دارند میتوانند ظرف مدتی که از طرف وزارت
کشاورزی و منابع طبیعی تعیین و آگهی میشود طرحهای
تفصیلی و اجرائی مربوط به فعالیت های خود را در اراضی
تخصیص داده شده با تقویم زمانی و با رعایت مدلهای

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - زارعان و کشاورزان و مالکان و کلیه
اشخاصی که اراضی مربوط بآنها در محدوده منطقه

طرح و قطب کشاورزی واقع است مکلفند ظرف مدت معین که از طرف وزارت کشاورزی و منابع طبیعی بنحو مقتضی با اطلاع آنان خواهد رسید در صورتیکه با تغییر شکل و جابجاشدن و اصلاح حدود مالکیت و تشکیل واحد بهره برداری اقتصادی که با عوامل طرح از جمله وضع شبکه آبیاری و زهکشی تطبیق نماید موافق باشند آمادگی خود را با سرمایه گذاری که لازمه اجرای قسمتی از طرح جامع توسعه کشاورزی و دامپروری منطقه در محدوده واحد بهره برداری آنان است اعلام نمایند. عدم اعلام موافقت کتبی در مدت مقرر بمنزله انصراف از فعالیتهای کشاورزی و دامپروری تلقی می شود.

تبصره ۱ - در موارد زیر:

الف - زارعانی که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی و قوانین تقسیم و فروش خالصجات مالک می شوند.

ب - خرده مالکانی که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی شق تقسیم را انتخاب نموده اند مشروط بر اینکه میزان مالکیتی که در اثر اجرای این قانون برای آنها تشخیص می شود کمتر از ده هکتار باشد.

ج - کشاورزان و خرده مالکانی که مشمول هیچ يك از مراحل قوانین و مقررات اصلاحات ارضی نبوده و هنگام تصویب قانون اصلاحات ارضی شخصاً و مستقیماً بامر زراعت اشتغال داشته اند مشروط باینکه میزان مالکیتی که در اثر اجرای این قانون برای آنها تشخیص می شود کمتر از ده هکتار باشد. که در اثر اجرای این قانون اراضی آنها جابجا شده و محدوده ملکشان بطور پیوسته و متناسب باشکله آبیاری تغییر مییابد طبق تشخیص وزارت تعاون و امور روستاها بر حسب مورد بصورت شرکت سهامی زراعی یا شرکت تعاونی تولید یکپارچه در آمده و نسبت با اجرای طرح جامع توسعه کشاورزی و دامپروری منطقه اقدام نمایند.

تشکیل واحدهای بهره برداری موضوع این تبصره بعهد وزارت تعاون و امور روستاها خواهد بود.

تبصره ۲ - ضابطه تعیین مساحت جدید اراضی هر مالکیت اعم از مشاع و مفروز و یا فردی و دسته جمعی

و شرکت که مشمول جابجاشدن میشود ارزش اراضی شامل زیر کشت آبی - دیم و آبش و همچنین ارزش عرصه و اعیانی باغات و سایر اعیانی های واقع در محدوده هر مالکیت بر اساس نرخهای عادلانه بدون احتساب اثر سرمایه گذاری های دولت برای تهیه آب میباشد و معادل باین ارزش مساحت اراضی جدید که بر همان مبنای با احتساب اینکه از آب منظم در فصل مساعد کاشت برخوردار است ارزیابی میشود با محدوده ای که منطبق باشکله آبیاری ضوابط طرح جامع باشد تعیین و بهر مالکیت اختصاص داده خواهد شد. بهر حال مقدار زمینی که در اجرای این تبصره در داخل محدوده قطب بزار عینی که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی صاحب زمین شده یا بشوند واگذار خواهد شد کمتر از میزان نسق آبی زیر کشت هر ساله قبلی آنها نخواهد بود.

تبصره ۳ - در صورتیکه تأمین زمین هم ارز اعیانیهای موضوع تبصره ۲ این ماده مقدور نباشد و با لطمه ای بطرح وارد آورد بهای این اعیانیها از طرف وزارت کشاورزی و منابع طبیعی نقداً پرداخت خواهد شد ترتیب امحاء یا بهره برداری آن بر اساس طرح جامع داده میشود.

تبصره ۴ - در مورد باغات وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مکلف است در صورت درخواست مالک تا معادل مساحت باغ زمین واقع در شبکه آبیاری که طبق طرح جامع برای ایجاد باغ در نظر گرفته شده است تحویل نماید و مازاد ارزیابی عرصه و اعیان را نقداً پرداخت کند.

تبصره ۵ - در مورد اراضی و املاکی که مالکیت آن مورد اختلاف بوده و یا اساساً تقاضای ثبت نشده باشد وزارت کشاورزی و منابع طبیعی میتواند طبق اختیارات قسمت اخیر ماده ۷ اقدام به خلع ید و تصرف اراضی و املاک مزبور نماید و بهای ملک بر اساس ارزیابی هیئت مندرج در ماده ۸ در حساب سپرده ثابت در یکی از بانکهای مجاز تودیع خواهد شد.

مبلغ تودیع شده بابت قیمت اراضی مزبور پس از صدور حکم قطعی و یا سند مالکیت به صاحبان حق پرداخت خواهد شد.

تصرف این قبیل اراضی و املاک توسط وزارت

کشاورزی و منابع طبیعی مانع تقاضای ثبت اشخاص و انجام تشریفات قانونی و صدور سند مالکیت نمی باشد و پس از احراز مالکیت مالک فقط مستحق دریافت مبلغ تودیع شده خواهد بود.

رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - در صورتیکه اشخاص مشمول این قانون بتشخیص وزیر کشاورزی و منابع طبیعی از اجرای مفاد ماده ۶ خودداری و یا تعلل نمایند مکلف بانتقال اراضی و مستحقات خود بوزارت کشاورزی و منابع طبیعی میباشند و ترتیب ارزیابی و تعیین خسارت آنان طبق مقررات ماده ۸ خواهد بود. در این صورت وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مالک را برای فروش اراضی و دریافت قیمت کتبی و یا بوسیله آگهی در محل دعوت مینماید چنانچه ظرف ۳۰ روز مالک یا نماینده قانونی او حاضر به انتقال و تنظیم سند نباشد بهای ملک از طرف وزارت کشاورزی و منابع طبیعی بصندوق ثبت محل تودیع و دادستان شهرستان یا نماینده او از طرف مالک یا مالکان سند انتقال را امضاء خواهند نمود در موارد ضروری و فوری که عملیات عمرانی و تولیدی متوقف بشود به تشخیص وزیر کشاورزی و منابع طبیعی پس از تودیع بهای ملک بر اساس ارزیابی مقرر در ماده ۸ نسبت بتصرف اراضی اقدام خواهند شد. و در این موارد مأموران انتظامی مکلفند که بدرخواست کتبی مأموران کشاورزی که بوسیله وزیر کشاورزی و منابع طبیعی تعیین و کتبی معرفی میشوند بدون هیچگونه تشریفات اقدام به خلع ید و تأمین موجبات تصرف اراضی بنمایند.

رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - بمنظور اجرای ماده ۶ این قانون و تبصره

های آن و همچنین ماده ۷ هیئت مرکب از وزیر کشاورزی و منابع طبیعی - وزیر تعاون و امور روستاها - وزیر نیرو و دادستان کل و رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور یا نمایندگان ذیصلاح آنها نسبت با ارزیابی محدوده های جدید و بر آورد خسارت و قیمت اراضی که باید خریداری و یا جابجا شود با نظر کارشناسان منتخب این هیئت و بر اساس نرخ عادلانه بدون احتساب اثر سرمایه گذاری های دولت برای تهیه آب اقدام خواهد نمود. در مورد اراضی که با زمینهای اشخاص مبادله می شوند تعیین قیمت عادلانه با احتساب اثر تأمین آب تنظیم شده در فصل مساعد کاشت خواهد بود.

دبیرخانه این هیئت در وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مستقر شده و جلسات هیئت بدعوت وزیر کشاورزی و منابع طبیعی که مسئولیت اجرای قانون و تصمیمات هیئت را بعهده دارد تشکیل می شود و با حضور حداقل سه نفر از اعضاء رسمیت می یابد و حداقل تعداد آراء برای تصویب تصمیمات سه رأی متفق می باشد که در اینصورت حضور دادستان کل یا نماینده او در جلسه مزبور ضروری است. تصمیم این هیئت قطعی و غیر قابل تغییر است.

رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مجاز است با توافق وزارت تعاون و امور روستاها اراضی بلیر یا دائر متعلق به دولت یا مراتع ملی شده را با توجه با ارزیابی مندرج در ماده ۸ این قانون بر حسب مورد بابت سرمایه دولت در شرکتهای کشت و صنعت که منحصر آ با سرمایه دولت تشکیل شده و خواهد شد و سرمایه دولت در شرکتهای سهامی زراعی و تعاونیهای تولید روستائی بر اساس مقررات مربوط منظور و یا بطور اجاره در اختیار اشخاص و شرکتهای کشت و صنعت موضوع ماده ۱ قانون تأسیس شرکتهای بهره برداری از اراضی زیر سدها و سایر شخصیتهای حقیقی یا حقوقی با صلاحیت

و سرمایه‌ای که آمادگی خود را برای اجرای طرحهای جامع توسعه کشاورزی و دامپروری مصوبه منطقه اعلام نمایند بگذارد.

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۹ رأی می‌گیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۰ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است در اجرای این قانون طبق رأی هیئت سه نفری مذکور در ماده ۵ اقدام و نسبت به اصلاح حدود و یا صدور اسناد مالکیت جدید اقدام نماید. پرداخت بهای تمبر و کلیه هزینه‌های ثبتی و عوارض و مالیات معامله و انتقالاتی که در اجرای این قانون انجام می‌شود بمعهده وزارت کشاورزی و منابع طبیعی است که بصورت جمعاً خرجاً عمل خواهد شد حق التحریر دفاتر اسناد رسمی نقداً بوسیله وزارت کشاورزی و منابع طبیعی تأدیه می‌شود. **رئیس** - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۰ رأی می‌گیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۱ قرائت می‌شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱ - زارعتی که در شرکت‌های تعاونی تولید یا شرکت‌های سهامی زراعی متشکل شده یا تعهد عضویت آنرا بنماید و خرده مالکینی که از طریق متشکل شدن در یک گروه یا شرکت تشکیل یک واحد کشاورزی در مقیاس اقتصادی حداقل ۲۰ هکتار را بدهند و همچنین مالکین واحدهای مکانیزه تجارتي که وسعت واحد بهره‌برداری آنها کمتر از پنجاه هکتار نباشد و در مهلت مقرر در آگهی موافقت خود را با اجرای این قانون در اراضی متعلق بانان واقع در محدوده قطب کشاورزی و دامپروری مندرج در ماده ۱ این قانون اعلام نمایند و ضوابط طرح جامع توسعه کشاورزی و دامپروری اعلام شده وزارت کشاورزی و منابع طبیعی را قبول نموده و حاضر سرمایه‌گذاری لازم باشد در استفاده از

جد اعلاى مزایا و کمکهای دولت در امر کشاورزی و صنایع وابسته و بالاخص کمکهای موضوع تبصره ۶۰ و ۶۴ قانون اصلاح بودجه سال ۱۳۵۲ و بودجه سال ۱۳۵۳ کل کشور اولویت خواهند داشت.

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۱ رأی می‌گیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۲ - تفکیک و تقسیم اراضی کشاورزی و یا قابل کشاورزی که قبل از تهیه طرح‌های جامع بهره‌وری از سرزمین شامل کلیه اراضی اعم از دایرو بایر خارج محدوده قانونی مصوب شهرهای باشد بقطعات کوچکتر از ۲۰ هکتار و همچنین تبدیل نوع استفاده از اراضی کشاورزی محدوده قطب‌ها جز آنچه در طرح جامع مربوط ذکر شده بغیر کشاورزی ممنوع است.

تفکیک و تبدیل نوع استفاده از زمین بر اساس طرحهای جامع توسعه شهری و صنعتی و معدنی و طرحهای دیگری که در اثر تحولات اقتصادی و اجتماعی کشور لازم باشد پس از تصویب مقامات مربوط پیشنهاد مشترک وزارت کشاورزی و منابع طبیعی وزارت مسکن و شهرسازی و وزارت کشور بتصویب هیئت وزیران میرسد بلامانع است.

وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مکلف است در صورت تبدیل نوع استفاده یا بدون استفاده نگهداشتن اراضی در قطب‌ها بدون تحصیل مجوز نسبت بخلع‌ید از متخلف اقدام نماید و این اراضی و مستحدثاتی را که با رعایت ماده ۱۳ این قانون باقی خواهد ماند از طریق اجاره دراز مدت بانظر هیئت مذکور در ماده ۸ این قانون در اختیار اشخاص و مؤسسات مجاور و یا غیر مجاور که اجرای طرح جامع را تمهید نمایند قرار دهد. مال الاجاره دریافتی پس از وضع ۱۰ درصد بابت هزینه‌های مربوط بصاحب ملك پرداخت و یا در غیبت او بصندوق ثبت تودیع می‌شود تا بنا بر ده پرداخت گردد.

ایجاد مستحدثات زراعی و همچنین منازل مسکونی

در حد معقول و متعارف از شمول ممنوعیت تبدیل نوع استفاده مستثنی است و در مورد اختلاف نظر تشخیص مشترک وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و وزارت کشور قطعی و لازم الاجرا است.

سازمان ثبت اسناد و املاک مکلف است در اجرای این ماده از تفکیک اراضی که منجر به کوچک تر شدن از ۲۰ هکتار شود خودداری نماید.

تبصره ۱ - تفکیک اراضی مورد نیاز خدمات عمومی وزیربنائی و عمرانی دولت مانند آب- برق - گاز- نفت - راه و حوضه‌های عمرانی و انبارسازی در حوضه عمل شرکت‌ها و اتحادیه‌های تعاونی روستائی و همچنین تفکیک اراضی مورد نیاز برای امور فرهنگی و تربیتی و آموزشی و بهداشتی و درمانی با اجازه وزارت کشاورزی و منابع طبیعی از شمول این ماده مستثنی است.

تبصره ۲ - هیئت پنج نفری مقرر در ماده ۸ این قانون میزان اجاره را بر اساس نرخهای عادله منطقه و باتوجه بنوع بهره‌برداری از اراضی و مستحدثاتی که در طرح جامع مقرر است تعیین می‌نماید.

تبصره ۳ - وزارت تعاون و امور روستاها نیز می‌تواند برای جلوگیری از تبدیل نوع استفاده از کشاورزی به غیر کشاورزی از اراضی که بموجب قوانین و مقررات اصلاحات ارضی بزارعین واگذار شده است از اختیار مذکور در این ماده و سایر مواد این قانون به تشخیص وزارت تعاون و امور روستاها مستقیماً استفاده نماید. در مواردی که اقدامات انجام شده منجر به خلع یدی شود زمین برای بهره‌برداری کشاورزی، طبق نظر وزارت تعاون و امور روستاها در اختیار شرکت‌های سهامی زراعی یا تعاونی تولید روستائی محل و یا زارع صاحب نسق دیگر همان روستا قرار می‌گیرد و مال الاجاره آن که به تشخیص وزارت مزبور تعیین و مبلغ آن قطعی و غیر قابل اعتراض است بمالك پرداخت و یا در صندوق ثبت بنام مالك تودیع میگردد.

تبصره ۴ - در مورد باغات و قلمستانها که طبق ضوابط مصوب وزارت کشاورزی و منابع طبیعی بمرحله بهره‌برداری اقتصادی رسیده باشد تفکیک بمساحت حداقل ده هکتار اجازه داده می‌شود.

تبصره ۵ - اراضی واقع در خارج از حریم دریای خزر تا عرض ۵۰۰ متر از انتهای حریم (۵۶۰ متر از آخرین پیشرفتگی آب دریا) از شمول مقررات این ماده مستثنی است. ولی اراضی موضوع تبصره ماده ۷ قانون حفظ و گسترش فضای سبز و جلوگیری از قطع بی‌رویه درخت مصوب ۱۱ مردادماه ۱۳۵۲ شمسی کماکان مشمول مقررات تبصره ماده ۷ قانون مزبور خواهد بود.

تبصره ۶ - زمین‌های کشاورزی و باغاتی که در اجرای برنامه تقسیم املاک پهلوی در استانهای گیلان و مازندران و شهرستان جیرفت در اختیار کشاورزان و زارعان و ساکنان محل قرار گرفته است و بعلت انجام تشریفات ثبتی تاکنون اسناد تفکیکی و اگذاری صادر نشده از شمول این ماده مستثنی است.

رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ آقای نظمی بفرمائید. **مهندس نظمی** (مخبر کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی) - در صفحه ۱۲ گزارش يك اشتباه چاپی هست و آن این است که در ماده ۱۲ اول سطر ششم جمله «با رعایت ماده ۱۳ این قانون» باید در سطر بالاتر بعد از جمله «نسبت بخلع‌ید از متخلف» قرار بگیرد اشتهاً در اول سطر پائین آمده خواهش میکنم اصلاح بفرمائید.

رئیس - اشتباه چاپی است اصلاح میشود نظر دیگری در ماده ۱۲ نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۲ با این اصلاح رأی می‌گیریم، خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۳ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳ - وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مجاز است بوسیله گارد منابع طبیعی یاسایر مأمورین انتظامی از اقدامات تبدیل نوع بهره‌برداری از زمین از کشاورزی بغیر کشاورزی در محدوده مناطق طرح و قطب‌های کشاورزی موضوع ماده ۱۲ این قانون جلوگیری بعمل آورد و نسبت به قلع و امحاء مستحدثاتی که با این ترتیب بوجود می‌آید و به تشخیص وزیر کشاورزی و منابع طبیعی مخل اجرای طرح جامع کشاورزی می‌باشند اقدام کند. مأمورین انتظامی مکلفند طبق درخواست کتبی مأمورین

کشاورزی که بوسیله وزیر کشاورزی و منابع طبیعی تعیین و کتبا معرفی می شوند اقدام نمایند .

رئیس - در ماده ۱۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۳ رأی می گیریم خانم ها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۱۴ قرائت میشود .

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۴ - مالیات بر اجاره های دراز مدت اراضی متعلق بدولت و مراعات ملی که برای توسعه کشاورزی به بخش خصوصی اجاره داده می شود با قسط مساوی با تعداد سالهای اجاره اراضی تقسیم می گردد . قسط اول در موقع امضای سند اجاره و بقیه اقساط هم زمان پرداخت اجاره بهای اراضی در هر سال بوزارت امور اقتصادی و دارائی پرداخت خواهد گردید .

رئیس - در ماده ۱۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۴ رأی می گیریم خانم ها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۱۵ قرائت میشود .

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۵ - استفاده کنندگان از آب مورد نیاز کشاورزی از طریق یک درجه آبیاری بهر مساحت مکلفند یک نفر نماینده تام الاختیار برای عقد قرارداد خرید و مصرف آب و تعهد پرداخت آب بها و هزینه های مربوط تعیین معرفی نمایند و در غیر این صورت وزارت نیرو تمهیدی برای تحویل آب نخواهد داشت . تعیین ضوابط و مقیاس و اندازه درجه ها با وزارت نیرو خواهد بود .

رئیس - در ماده ۱۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۵ رأی می گیریم خانم ها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۱۶ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶ - در هر یک از قطب های توسعه کشاورزی یا در مجموعه ای از تعدادی قطب سازمانهای گسترش و نوسازی کشاورزی و دامپروری تشکیل خواهد شد . اساسنامه این سازمانها بصورت نمونه با موافقت وزارتخانه های کشاورزی و منابع طبیعی - نیرو - تعاون و امور روستاها

تهیه و پس از تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

وزارتخانه های کشاورزی و منابع طبیعی - نیرو - تعاون و امور روستاها مکلفند کلیه وظایف اجرایی و حاکمیت و همچنین اعتبارات طرح های عمرانی مربوط به محدود قطب ها را به این سازمان تفویض و محول نمایند .

تبصره ۱ - مؤسسه مهندسی زراعی وزارت کشاورزی و منابع طبیعی در اجرای وظایف برنامه ریزی و نظارت این قانون سازمان مستقل و مجهزی بنام « سازمان گسترش کشاورزی » تبدیل می شود .

اساسنامه این سازمان با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین خواهد رسید .

تبصره ۲ - بوزیر کشاورزی و منابع طبیعی اختیار داده میشود که نسبت بانقال تمام یا قسمتی از وظایف - سرمایه و اعتبارات و تجهیزات و همچنین تشکیلات هر یک از سازمانها یا دستگاههای تابعه و وابسته بوزارت کشاورزی و منابع طبیعی که لازم تشخیص دهد در این سازمان و سازمانهای گسترش و نوسازی کشاورزی و دامپروری ادغام شوند اقدام نماید .

رئیس - در ماده ۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۶ رأی می گیریم خانم ها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۱۷ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۷ - ۱ - شرکتهای سهامی زراعی و شرکتهای تعاونی تولید روستائی واقع در منطقه قطب و خارج آن می توانند جهت توسعه فعالیتهای کشاورزی و غیر کشاورزی مانند ایجاد دامداری یا استقرار صنایع یا انجام خدمات و نظایر آن اقدام به تشکیل شرکتهای جدیدی نموده و حداکثر تا میزان ۴۹٪ از سهام آنها با موافقت شورای امور شرکتهای سهامی زراعی و تعاونی تولید روستائی به ساکنان و روستاهای حوزه عمل شرکت یا بسازمان ترویج و توسعه فعالیتهای غیر کشاورزی یا سایر سازمانهای وابسته بوزارت تعاون و امور روستاها واگذار نمایند .

۲ - سازمان ترویج توسعه فعالیت های غیر کشاورزی و سایر سازمانهای وابسته بوزارت تعاون و امور روستاها که سهام این شرکتهارا خریداری نمایند مکلفند بدستور وزیر تعاون و امور روستاها سهام خود را بقیمت اسمی بر حسب مورد بساکنان روستاهای حوزه عمل شرکت سهامی زراعی یا شرکت تعاونی تولید که داوطلب خرید باشند بفروشند .

۳ - در صورتیکه ساکنان روستاها که سهام شرکتهای جدید را خریداری نموده اند بخواهند سهام خود را بفروشند می توانند آنها را با موافقت وزارت تعاون و امور روستاها به قیمتی که توافق مینمایند به سایر ساکنان روستا اعم از سهامدار یا بدون سهم بفروشند و یا آنها را بقیمتی که وسیله شورای امور شرکت های سهامی زراعی تعیین می شود و بهر حال از قیمت اسمی سهم کمتر نخواهد بود بشرکت واگذار نمایند و شرکت نیز مکلف بخريد و پرداخت ارزش آن نقداً میباشد .

۴ - شرکتهای جدید طبق اساسنامه نمونه ای که بر اساس اصول بازرگانی تهیه و به پیشنهاد وزارت تعاون و امور روستاها به تصویب هیئت وزیران می رسد تشکیل خواهد شد .

این شرکت ها پس از ثبت در دفتر مخصوص که وزارت مذکور ترتیب میدهد دارای شخصیت حقوقی خواهند بود . کلیه تغییرات و اقدامات مربوط به ثبت شرکتهای مذکور در این دفتر انجام می شود

شرکت های موضوع این ماده از کلیه مزایا و تسهیلاتی که در قانون تأسیس شرکت های سهامی زراعی مصوب ۵۲/۲/۳ و قانون تعاونی نمودن تولید و یک پارچه شدن اراضی در حوزه محل شرکتهای تعاون روستائی مصوب ۱۳۴۹/۱۲/۲۴ برای شرکتهای سهامی زراعی و شرکتهای تعاونی تولید روستائی برقرار شده است استفاده خواهند نمود .

۵ - شرکتهای سهامی زراعی و تعاونی های تولید روستائی میتوانند با موافقت وزارت تعاون و امور روستاها سهام شرکتهای دیگری را خریداری کنند و یا سایر شرکتهائی که موضوع آن با هدف شرکتهای مذکور ارتباط داشته باشد مشارکت نموده و سهام آنها را نامیزانی

که وزارت تعاون و امور روستاها تعیین مینماید خریداری کنند .

۶ - شرکتهای تعاونی تولید روستائی از مزایائی که در قانون شرکتهای سهامی زراعی برای آن شرکتهای برقرار شده استفاده خواهند کرد - نمونه اساسنامه شرکتهای تعاونی تولید روستائی وسیله وزارت تعاون و امور روستاها تهیه و پس از تصویب هیئت دولت بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

رئیس - در ماده ۱۷ نظری نیست؟ آقای سعیدوزیری بفرماید .

سعیدوزیری - بطور کلی همانطور که ملاحظه میفرمائید در این قطبهای کشاورزی که دست به کارهای وسیع و بنیادی و اساسی در زمینه کشاورزی زده می شود شرکتهای تعاونی و بطور کلی مسئله تعاونی تولید یعنی تولید کشاورزی بر اساس تعاون که در این زمینه یک قانون خیلی مهم که تا اندازه ای می شود گفت یکی از مهمترین لوازمی که از مجلس گذشت تولید بر اساس تعاون کشاورزی بود و این که در این لایحه بدقت گنجانده شده است قطعاً حکایت از توجه وزیر کشاورزی میکند که بعنوان واقعیت مسلم و محرز این مسئله را مورد توجه قرار داده اند و در این رهگذر نباید فراموش کرد که چون لایحه تولید بر اساس تعاون است که در اینجا بعنوان تعاونیهای تولید اسم برده است بهر حال چه شرکتهای تعاونی روستائی دیگر که بر اساس احتیاجات ارضی بوجود آمده است و چه سایر مقرراتی که برای استقرار نظام تعاونی در مملکت ایجاد شده است و در حدود مقدرات فنی و بعضی جاها در حدود ایمان به اصل این مسئله کاری انجام شده یا نشده اما قدر مسلم اینست جناب مهندس روحانی ، در اصل ، در مملکت ما اخلاق تعاونی و اعتقاد به اصول تعاونی را ما بعنوان یک دکترین پذیرفته ایم و حتی در مملکت از آن بنام اخلاق تعاونی در زمینه اصلاحات اجتماعی و اخلاق اجتماعی اسم برده ایم و حالا اگر حمل بر زیاده گوئی نشود بخصوص در این موقع که فعالیت سیاسی ما یکپارچه و بفرم صد در صد اصیل ایرانی آغاز شده و شروع میشود حق این است و جا دازد که اخلاق تعاونی و نظام تعاونی را بعنوان یک اخلاق واقعی رستخیز تلقی کنیم و قبول کنیم و تقویت

و حمایت از اصول تعاونی که چه در تولید و چه در مصرف و چه در توزیع و حتی در انجام خدمات اجتماعی اعم از بخش خصوصی یا دولتی بعنوان اخلاق رستاخیز پذیریم درست در این رهگذر است که بنده خیال میکنم بعنوان یادآوری با علاقه و اعتقادی که در شخص جنابعالی سراغ دارم و واقعاً بایستی بگویم با وجودی که من این اخلاق را ندارم ولی باید گفت احساس میشود و اعتقاد دارم که شما ایمان دارید عیبی ندارد من این را یادآوری بکنم مقرر و راهنمایی بفرمائید بمجریان این طرح که طوری نشود که در هنگام عمل به این طرز تفکر تعاونی که وجود دارد کم یا زیاد لطمه وارد شود حتی تذکر آ عرض میکنم باید کوشش شود اخلاق که در این قطبهای کشاورزی در این قطبهای جدیدی که بر اساس این لایحه و این قانون بوجود خواهد آمد، اخلاق این قطبها اخلاق تعاونی و تفکر، تفکر تعاونی باشد تا اینکه حالا که کشاورزی ما این چندگونگی های هفت هشت سال اخیر را که البته بعنوان آزمایش و تجربه این چندگونگی را در جاهای مختلف به اجرا گذاشتیم حالا این چندگونگی می رود که جایش را بیک نظام کشاورزی منطقی و علمی و ملی بدهد حق این است در جامعه کشاورزی در فضا و اتمسفر کشاورزی ما اخلاق کشاورزی را بپذیریم و آن اخلاق اصیل و واقعی که میتواند دکتربین و اخلاق حقیقی رستاخیز ما باشد بگذاریم تعاونی باشد. یعنی چیزی که بر اساس مذهب و دین و سنت های گذشته که نیازهای اقتصادی و اجتماعی را بحق قبول کرده ایم. و نباید فراموش کرد که بارها شاهنشاه اخلاق تعاونی و طرز تفکر و نظام تعاونی را بعنوان یک تر اصیل تأکید فرموده اند و انتظاری که از جنابعالی، که مجری خوب و معتقد و صدیق شاهنشاه آریامهر هستید، داریم اینست که توجه بفرمائید تماماً از اول پایه گذاری قطب های کشاورزی به این تعاونی ها لطمه نخورد که تعاونی چی ها احساس کنند که آنها هستند که این قطبها را اداره می کنند.

رئیس - نظر دیگری در ماده ۱۷ نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۱۷ خانم ها آقایان بیکه موافقت

خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۸ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۸ - از تاریخ اجرای این قانون کلیه قوانین و مقرراتی که مغایر با این قانون باشد در قسمت های مغایر در محدوده قطبهای توسعه ملغی الاثر خواهد بود. **رئیس** - در ماده ۱۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۸ رأی میگیریم خانمها و آقایان بیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۹ - آئین نامه های اجرائی این قانون توسط وزارت کشاورزی و منابع طبیعی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران اجراء خواهد شد. **رئیس** - در ماده ۱۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۹ رأی میگیریم خانمها و آقایان بیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. کلیات آخر لایحه مطرح است آقای نظمی بفرمائید.

مهندس نظمی - بنده تا بحال در مورد هیچیک از لواهی که از طرف وزارت کشاورزی و منابع طبیعی به مجلس داده شده است تعریف و تمجید نکرده ام. ولی با اینکه تمام لواهی که تقدیم مجلس شورای ملی میشود در جهت بهبود کشاورزی و دامپروری کشور شاهنشاهی است، این لایحه بخصوص یکی از لواهی مهمی است که احیاء کننده کشاورزی ایران خواهد بود. و بنده خیلی خوشوقتم که دوستان عزیزم در پشت این تریبون از این لایحه بطور مستقیم یا غیر مستقیم تعریف کردند و آن را تأیید فرمودند. بطور کلی برای کشاورزی هر کشوری بسته به موقعیت آن، اصولی رعایت می شود. ما هم در این لایحه این موقعیتها را کاملاً رعایت کردیم و بخصوص به چهار اصل توجه کرده ایم. اول حداکثر استفاده از آب بوده است چون کشور ما با کمبود آب مواجه است، در این لایحه رعایت این اصل را کرده ایم که بهره کامل از آبهای خودمان ببریم. مسأله دوم، یک اصل مسلم دیگر که زراعت مملکت منطقه ای است و در این لایحه به آن توجه و این امر رعایت شده است. مسأله

سوم بهره برداری کامل از واحد سطح است که در این لایحه گنجانده شده است و مسأله چهارم، مبارزه با آفات و امراض گیاهی است. بنابراین بنده با تشکر فراوان از جناب آقای وزیر کشاورزی امیدوارم با حسن تدبیری که ایشان دارند با اجرای صحیح این لایحه که خودشان تنظیم کرده اند، بتوانند نظرات غائی رهبر بزرگ ما را که برای پیشرفت ایران است، بمرحله اجراء در آورند (احسنست).

رئیس - آقای جوانشیر بفرمائید.

جوانشیر - جناب آقای رئیس همکاران محترم، لایحه ای که امروز مطرح است اهمیت و محتوای آن مسأله بود و بنود بسیار نیست، مسأله خیلی بالاتر از آنست که رویش فکرمی کنیم. روزگاری نظریه استعماری چنین بود: تقسیم کار بین المللی، عده ای از کشورهای صنعتی باشند عده ای کشاورزی. بعد از جنگ و از میان رفتن قدرتهای حاکم و بهم خوردن قدرت های استعماری جهان، کشورهای عقب افتاده صنعتی، کشورهایی که اسیر استعمار بودند ب فکر افتادند که از مرحله فئودالیت عقب افتاده کشاورزی بومی به کشورهای صنعتی در آیند. اما مسئله مهم دیگر برای صنعتی شدن نظریه های قرن ۱۹ که استثنائاً پیشقدم و پیشگام این نظریه ها انگلستان بود، باطل اعلام شد، بدون تعادل و توازن اقتصادی صنعتی شدن محال است. این کشاورزی است که کارگر و توده مردم را تغذیه می کند و این کشاورزی است که صنایع مادر و صنایع کوچک را تغذیه می کند. این کشاورزی است که پنبه کارخانجات نساجی، کتان کارخانه های بافندگی و دانه های روغنی کارخانه های روغن کشی را فراهم می کند. مسأله خود کفائی کشاورزی از اینجا سرچشمه می گیرد که کشورهایی می توانند به صنعت کامل برسند که کشاورزی کامل و جامع داشته باشند. برای اینکه شما حساسیت قصبه را درک کنید مطلبی را خدمتتان عرض می کنم. چندی پیش بود که یکی از کشورهای جهان در پاسخ تصمیمات اوپک تهدید به عدم صدور گندم کرد. امروز نوع وابستگی ها و شکل وابستگیها تغییر کرده است. مسئله خود کفائی کشاورزی عبارتست از بریدن و گسستن رشته های تنبهای اقتصادی از دولت های استعماری. این لایحه اگر درست اجراء شود مبارزه اساسی

ضد استعمار است مگر دولت آمریکا نبود که تهدید کرد من به کشورهای اوپک گندم نمیدهم امروز گندم نخواهد داد فردا پنبه نخواهد فرستاد و پس فردا کتان و دارون خواهد فرستاد این تهدید قرن نوزدهم در قرن بیستم است مواد کشاورزی جانسین مواد سرمایه ای شده است کشاورزی می تواند ادعا کند که من در دوران صنعتی شدن کامل گام بر میدارم که اصل تعاون و توازن را مدنظر قرار دهد و پایبای صنعتی شدن پایبای پیشرفت و صنعتی شدن صنایع کشاورزی را پایه گذاری کند این اشتباه را شوروی کرد تمام قدرت خود را معطوف صنایع سنگین کرد و از کشاورزی غافل ماند. قطعی های سخت پایه حکومت او را تهدید کرد که ناچار شد برگردد به دوران قبل از انقلاب نو او کوپولیتیک و سیستم اقتصادیش دگرگون گردید. پس این لایحه یکی از افتخارات دولت هویدا است یکی از افتخار آمیزترین ابتکارات شاهنشاه آریامهر است که باروشن بینی و دقت نظر به نکات حساس و پائین بینی واقعی و وقوف به مشکلات حساس جهان متوجهند و نه خیال بفرمائید داشتن ذوب آهن های متعدد و توربو ترنها و انیلرها کافی است و همچنین کشیدن راه آهن ها کافی میباشد اگر در کنار این توسعه صنعتی توسعه کشاورزی به اساس صحیح صنایع کشاورزی انجام نشود صنعت کشاورزی ما در دوران انقلاب در مشیمه خفه میشود. برای اینکه بعضی از کشورهای قرن بیستم چشم به غنائم و غارت منابع ملل دوخته اند بنده وارد جزئیات فنی قصبه نمی شوم، که یک واحد صنعتی کشاورزی بزرگ باری میکند سطح اشتغال را بالا ببرد و سطح دستمزدها ترقی میکند وقتی سطح دستمزدها بالا رفت رونق بازار اقتصادی ایجاد میشود بارها گفته ایم بازار صنایع ما در درجه اول داخل مملکت است شما اگر توانستید قدرت خرید کشاورزان را به سرحدی برسانید که هر کشاورز و هر فرد بتواند خریداریک جفت کفش ملی بشود کارخانجات کفش ملی در سال، ۳۵ میلیون جفت کفش تولید میکنند اگر شما قدرت خرید کشاورزان و روستائیان را بجائی رسانید که در سال یک متر پارچه مصرف داشته باشد در حدود صد میلیون، دویشت میلیون متر پارچه تولید خواهند کرد. این لایحه موجب خواهد شد که سطح

تولید کشاورزان زیاد شود و يك سلسله توليدات بیشتر بصورت حلقه های زنجیر بهم پیوسته باعث رونق و اشتغال و کار در مملکت خواهد بود بنده میخوام جناب آقای وزیر کشاورزی چون به هوشمندی شما اعتقاد دارم مسأله ای را طرح میکنم. کشور ما يك میلیون و ۶۵۰ هزار کیلومتر مربع وسعت دارد و از تنوعات مختلف آب و هوا برخوردار است ما اگر دارای يك سیستم کشاورزی عقلانی و منطقی باشیم تا پنجاه الی صد میلیون نفر جمعیت را میتوانیم تغذیه کنیم متأسفانه نظریه جدیدی در بین مردم رایج شده و آن نظریه مالتوسیان جدید است که میخواید بگوید که تعداد جمعیت ترمز و بازدارنده ترقی کشاورزی است اما بهیچ وجه این طور نیست.

شما مسئله هندوستان را با ایران مقایسه نکنید هند ۶۵۰ میلیونی و ایران ۳۵ میلیونی قابل مقایسه با هم نیست. این مملکت با شرایط و امکانات فنی و کشاورزی و صنعتی و امکانات معدنی میتواند ۵۰ الی ۱۰۰ میلیون نفر جمعیت را براحتی تغذیه کند. در صورتیکه مادرای سازمانهای با کارائی کافی داشته باشیم. اینجاست که پای انقلاب اداری بمیان می آید و کلمه رستاخیز و مسئله انقلاب اداری بمعنی عمیق کلمه مطرح میشود. اینجاست که اگر ما نتوانستیم از طریق احزاب سابق به انقلاب اداری برسیم از طریق رستاخیز باین توفیق دست می یابیم و میتوانیم برنامه های خودمان را برای يك خود کفائی اقتصادی اجراء کنیم. بنده عرضی ندارم و در اهمیت این لایحه همین بس که اگر اجراء شود گامی بسوی خود کفائی واقعی اقتصادی بر میداریم خیلی متشکرم. (احسن - احسن).

و لیس - نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) بمجموع مواد و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش می کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده می شود. آقای روحانی بفرمائید.

روحانی (وزیر کشاورزی و منابع طبیعی) - با اجازه مقام ریاست، بنده دریغ آمد که اینهمه حمایت و لطف و عنایت نمایندگان محترم مجلس را که در مورد لایحه گسترش کشاورزی ابراز فرمودند از فرصت استفاده نکنم و تشکر و سپاس بگویم بنده بجناب دکتر کیان اطمینان

۸ - ختم جلسه

و لیس - با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم می کنیم. تاریخ و دستور جلسه آینده بعداً با اطلاع همکاران محترم خواهد رسید.

(جلسه در ساعت یازده و پنج دقیقه صبح ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - عبداللہ ریاضی